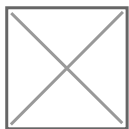

CNMC la Moldova Security Forum 2026

Discursul dlui Director general al Centrului Național de Management al Crizelor la Moldova Security Forum 2026 (traducere):

Distinși invitați, stimați colegi, doamnelor și domnilor,

Nu mai trăim într-o perioadă în care crizele pot fi privite și gestionate izolat. Amenințările și perturbările cu care ne confruntăm astăzi nu țin cont de frontiere, de competențele instituționale sau de timpul necesar proceselor administrative.

Adesea discutăm despre crize pe categorii: crize energetice, urgențe de mediu, incidente cibernetice sau dezastre naturale. Însă cetățenii nu resimt crizele în funcție de categorii. Ei le trăiesc atunci când apa nu mai curge, alimentarea cu energie electrică este întreruptă, școlile nu își pot desfășura activitatea sau serviciile esențiale devin indisponibile. Întrucât vulnerabilitățile sunt profund interconectate, răspunsul nostru strategic trebuie să fie, la rândul său, integrat.

Adevărata reziliență națională nu se măsoară prin capacitatea de a preveni orice criză, dar prin capacitatea instituțiilor și a comunităților de a-și menține funcțiile esențiale chiar și atunci când mai multe perturbări se produc simultan și generează efecte în lanț.

Pe parcursul anului 2026, Republica Moldova s-a confruntat cu situații care au demonstrat, în practică, complexitatea riscurilor interconectate și transfrontaliere.

În luna martie, atacurile asupra infrastructurii energetice din Ucraina au afectat linia electrică Isaccea-Vulcănești, punând în pericol stabilitatea sistemului nostru energetic. Acest incident a demonstrat cât de direct poate fi influențată securitatea națională de infrastructura critică situată în afara teritoriului țării.

În aceeași perioadă, poluarea râului Nistru a amenințat alimentarea cu apă potabilă a mai multor localități, necesitând intervenții rapide și coordonate între autoritățile responsabile de mediu, sănătate publică, situații de urgență și administrația publică locală.

Aceste experiențe au reconfirmat că o criză nu reprezintă doar o problemă tehnică aflată în responsabilitatea unei singure instituții. Este o provocare complexă de guvernare, coordonare și mobilizare a resurselor. Prin urmare, pregătirea și răspunsul

la crize nu pot fi limitate de granițele administrative dintre instituții.

Pornind de la această realitate, Republica Moldova a făcut o reformă fundamentală a arhitecturii naționale de management al crizelor, prin instituirea Centrului Național de Management al Crizelor.

Aflat în subordinea directă a Prim-ministrului, Centrul asigură suportul necesar activității Comisiei Naționale de Management al Crizelor și îndeplinește rolul de integrator strategic al sistemului.

Rolul Centrului nu este de a substitui instituțiile cu responsabilități sectoriale, dar de a le conecta, de a asigura o imagine operațională comună asupra situației și de a facilita adoptarea unor decizii coordonate la nivel guvernamental.

Astăzi, platforma națională de management al crizelor reunește peste 70 de instituții, conectând factorii de decizie de nivel strategic, specialiștii din domeniile relevante și structurile teritoriale, astfel încât deciziile adoptate la nivel central să poată fi transpuse rapid în acțiuni coordonate.

Un pilon important al acestei arhitecturi îl constituie consolidarea cooperării civil-militare. Prin valorificarea complementară a capacităților civile și militare, desfășurarea exercițiilor comune și utilizarea coordonată a resurselor disponibile, putem accelera procesele decizionale și interveni mai eficient în situațiile în care fiecare minut contează.

În dezvoltarea acestui sistem, ne concentrăm asupra a trei capacități de bază:

- Conștientizarea situațională comună - trecerea de la evaluări instituționale fragmentate la o imagine unitară, bazată pe informații verificate și actualizate în timp real.*
- Procesul decizional coordonat - stabilirea priorităților strategice și identificarea resurselor disponibile la nivel intersectorial, în special atunci când mai multe servicii esențiale sunt afectate simultan.*
- Continuitatea activității statului - asigurarea funcționării instituțiilor și menținerea serviciilor esențiale, inclusiv în condițiile unor perturbări operaționale majore.*

Totuși, capacitatea instituțională reprezintă doar una dintre componentele rezilienței naționale.

În situații de criză de amploare, autoritățile centrale nu pot acționa singure. Reziliența presupune implicarea activă a autorităților locale, operatorilor de infrastructură critică, furnizorilor de servicii esențiale, mediului privat și organizațiilor societății civile.

În acest sens, abordarea Republicii Moldova este aliniată la Strategia Uniunii Europene privind pregătirea (EU Preparedness Union Strategy), care promovează principiile whole-of-government și whole-of-society - o abordare integrată la nivelul întregii administrații publice și o implicare activă a întregii societăți.

Această viziune presupune o schimbare importantă de paradigmă: de la concentrarea exclusivă asupra capacității instituțiilor de a interveni, la dezvoltarea capacității întregii societăți de a se pregăti și de a face față situațiilor de criză.

Un element central al acestei abordări îl reprezintă pregătirea populației pentru primele 72 de ore ale unei situații de criză, astfel încât gospodăriile să poată gestiona temporar întreruperile serviciilor esențiale și să dispună de informațiile și resursele de bază necesare.

Pentru a transforma această viziune într-un efort național susținut, anunțăm lansarea programului „Moldova Pregătită”, o inițiativă națională cu o durată de trei ani, dedicată consolidării pregătirii populației și a rezilienței societății.

Prin intermediul acestui program ne propunem:

- Să oferim gospodăriilor recomandări clare și practice pentru pregătirea și acțiunea în cazul întreruperii temporare a serviciilor esențiale.*
- Să consolidăm capacitățile de pregătire la nivel local, ținând cont de vulnerabilitățile și necesitățile specifice fiecărei comunități.*
- Să dezvoltăm parteneriate durabile cu instituțiile de învățământ, mediul de afaceri, mass-media, organizațiile societății civile și rețelele de voluntari.*

Un prim pas important în implementarea acestui program îl constituie campania națională de pregătire pentru 72 de ore, pe care o vom desfășura în luna noiembrie 2026.

Primele 72 de ore ale unei situații de criză sunt deosebit de importante pentru stabilizarea infrastructurii și menținerea serviciilor esențiale.

Atunci când cetățenii sunt informați, dispun de resurse minime și știu cum să acționeze, putem reduce incertitudinea și presiunea asupra serviciilor de urgență. Astfel, instituțiile responsabile își pot concentra resursele acolo unde intervenția este cea mai urgentă și unde viețile oamenilor sunt în pericol.

Pregătirea populației nu înseamnă transferarea responsabilității de la stat către cetățeni. Dimpotrivă, înseamnă consolidarea capacității statului și a societății de a acționa împreună, în mod eficient și solidar.

În încheiere, aş dori să subliniez că rezilienţa nu înseamnă absenţa crizelor, dar capacitatea noastră de a anticipa riscurile, de a absorbi şocurile, de a asigura continuitatea serviciilor esenţiale şi de a reveni cât mai rapid la normalitate.

Prin Centrul Naţional de Management al Crizelor şi programul „Moldova Pregătită”, Republica Moldova face tranziţia de la un sistem concentrat predominant pe reacţia la situaţii de criză către o cultură a pregătirii permanente, a prevenirii şi a responsabilităţii comune.

Nu investim în cultivarea fricii, dar în încrederea cetăţenilor în instituţii, în stabilitatea societăţii şi în securitatea pe termen lung a Republicii Moldova.

Vă mulţumesc!